

การสอนออนไลน์สไตล์การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติระดับอุดมศึกษา
Online Teaching for Active Learning in Higher Education

Received: March 11, 2022

Revised: June 28, 2022

Accepted: July 15, 2022

ศรียกฤษณ์ รังษีวรกุล*

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Srikunyarphat Rangscriborwornkul

Maharakham University

* Corresponding author, E-mail: Srikunyarphat.r@msu.ac.th

บทคัดย่อ

การสอนสไตล์การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติโดยการประยุกต์ใช้เครื่องมือสอนออนไลน์ที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ และการมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้สำหรับนิสิตสาขาการศึกษาปฐมวัย เครื่องมือสอนออนไลน์ที่นำเสนอมี 3 ประเภท ได้แก่ Coggle, Padlet และ Google Slides โดยเครื่องมือทั้ง 3 ประเภทนี้ช่วยสร้างความสนุกสนาน การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้สอน การเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ ยิ่งไปกว่านั้นการสอนออนไลน์แบบให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติยังช่วยลดปัญหาและผลกระทบที่เกิดกับผู้เรียนในช่วงที่ต้องเรียนออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การสอนออนไลน์ / การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ / ระดับอุดมศึกษา

Abstract

This paper presents an experience of online teaching for active learning implementing online teaching tools which promote learning by doing and participation for undergraduate students majoring Early Childhood Education. Three online teaching tools, namely, Coggle, Padlet and Google Slides have been used to increase fun, interaction with peers and an instructor, motivation of learning as well as good learning atmosphere. Moreover, online teaching for active learning could help effectively decrease problems and negative effects of learners during online learning.

Keywords: Online Teaching / Active Learning / Higher Education

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งมีการแพร่ระบาดไปทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย ซึ่งองค์การอนามัยโลกต้องประกาศให้การระบาดของโรคโควิด-19 เป็นการระบาดใหญ่ และกระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศให้โรคโควิด-19 เป็นโรคติดต่ออันตรายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงให้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2563 และได้ขยายระยะเวลาการใช้อำนาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินไปจนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2563 (กระทรวงสาธารณสุข, 2563) และแม้ในปัจจุบันสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของประเทศไทยยังคงต้องเฝ้าระวังและมีมาตรการการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยหน่วยงานต่าง ๆ ยังจำเป็นต้องมีมาตรการที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันเพื่อช่วยยับยั้งการระบาดภายในประเทศให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ผลกระทบจากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลเป็นวงกว้างต่อทุกระบบที่เชื่อมโยงกันในสังคม รวมถึงระบบการศึกษา โดยจากการศึกษาวิจัยของสภาการศึกษาพบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน คือ กลไกสำคัญที่ต้องรู้จักเลือกการใช้รูปแบบการเรียนให้สอดคล้องและยืดหยุ่นตามระดับของการแพร่ระบาด ให้ผสมผสานทุกระบบการเรียนรู้อย่างเหมาะสม 2) ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนต้องร่วมกันปรับตัวเพื่อให้สามารถเรียนได้อย่างต่อเนื่องในสถานการณ์ที่ต้องเรียนออนไลน์ที่บ้านและการกลับมาเรียนที่โรงเรียนตามปกติหากสถานการณ์การแพร่ระบาดคลี่คลาย ทั้งนี้ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณอุปกรณ์การเรียนที่เอื้อต่อการเรียนออนไลน์ให้ผู้เรียนที่อาจมีความเสี่ยงต่อการเสียโอกาสในการเรียนออนไลน์ 3) การสื่อสารทำความเข้าใจให้ตรงกันเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการสนับสนุนการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์ โควิด-19 เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับทราบแนวทางที่ชัดเจน และ 4) ผู้บริหาร ครู รวมถึงผู้ปกครองต้องการให้รัฐบาลมีแผนรองรับการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ (New Normal Learning) โดยพร้อมประกาศใช้อย่างทันสถานการณ์ ซึ่งทุกฝ่ายมีความเข้าใจระดับหนึ่งเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ เช่น การใช้งานโซเชียลมีเดีย สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การสอนออนไลน์ รวมทั้งการให้ใบงานแก่นักเรียนซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาแพลตฟอร์มที่ใช้งานได้ง่ายและเข้าถึงสะดวกในทุกพื้นที่ จัดให้นักเรียนทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเท่าเทียมกัน แม้จะยังไม่มีวิธีการที่ดีที่สุดก็ตาม (ไทยโพสต์, 2564: ออนไลน์)

งานวิจัยและการศึกษาในประเทศไทยช่วงที่มีการปรับรูปแบบการเรียนการสอนเป็นรูปแบบออนไลน์ได้สะท้อนถึงการปรับเปลี่ยนวิธีสอนและปรับตัวของผู้สอนอย่างเห็นภาพได้ชัดเจน สุพิชญ์ แก้วไพฑูรย์ และปชาบดี แยมสุนทร (2564) พบว่า การสอนออนไลน์ในยุคโควิด-19 ทั้งผู้สอนและผู้เรียนจำเป็นต้องพร้อมสำหรับการปรับตัวเพื่อประยุกต์ใช้เทคโนโลยีควบคู่ไปกับการพัฒนาความรู้ด้านเนื้อหา วิธีการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลเพื่อให้การเรียนการสอนแบบออนไลน์เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด ส่วนธอมัส (Thomas, 2020) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง Thailand University Students' E-Learning Behavior during the Global Pandemic ผู้วิจัยได้เสนอแนะจากผลการศึกษาของงานวิจัยให้เพิ่มมิติเชิงคุณภาพเพื่อจะได้เข้าถึงผู้เรียนที่แออัดพิพในการเรียนออนไลน์ค่อนข้างน้อย เน้นการปรับปรุงภาพของกิจกรรมที่จัดในช่วงการสอนแบบออนไลน์ ทั้งนี้อาจหาวิธีการให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพสะท้อนจากผู้เรียนด้วย เช่น การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นต้น นอกจากนี้พฤติกานต์ นิยมรัตน์ และคณะ (2564) ได้สรุปการจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพโดยแบ่งประเด็นพิจารณาออกเป็น 5 ประเด็น ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร การบริหารจัดการ

และเครื่องมือ ซึ่งประเด็นเครื่องมือจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาเลือกใช้แพลตฟอร์มหรือแอปพลิเคชันให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนทั้งนี้ผู้สอนจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเครื่องมือชนิดนั้นเพื่อจะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมในรายวิชาที่สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดการสอนออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพมีแนวทางแนะนำ ดังนี้ 1. กำหนดแนวทางที่ชัดเจน 2. ออกแบบการสอนที่น่าสนใจ 3. เลือกเครื่องมือการสอนที่เหมาะสม 4. กระตุ้นให้นักเรียนทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ 5. ใช้ประโยชน์จากการทำงานทั้งแบบกลุ่มและแบบเดี่ยว 6. ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ 7. มีการปิดการสอน 8. ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ยิ่งไปกว่านั้นวิทยา วาโย, อภิรติ เจริญกุล, ฉัตรสุดา กานกายนต์, และจรรยา คนใหญ่ (2563) ได้สรุปและเสนอแนะบทบาทสำคัญของผู้สอนในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่นี้ไว้ว่า ผู้สอนจำเป็นต้องวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ประเมินความเป็นไปได้ของการสอนแบบออนไลน์ และวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและลดอุปสรรคที่เกิดขึ้นให้มากที่สุด

สำหรับในมหาวิทยาลัยมีการนำระบบออนไลน์มาใช้ทดแทนการศึกษาในระบบปกติ โดยใช้ Application ต่างๆ มาเป็น เครื่องมือในการเรียนการสอนและการสื่อสารระหว่างอาจารย์และผู้เรียนระบบต่าง ๆ ถูกนำมาใช้อยู่ในระหว่าง ดำเนินการ ทดลองใช้ พัฒนา ผูกอบรมผู้สอน และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การทดแทนการสอนในชั้น เรียน ทั้งนี้ ด้วยความหวังว่าจะสามารถใช้ระบบออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สุวิมล มรรส, 2564) การจัดการเรียนการสอนในยุคที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาเน้นการสอนแบบออนไลน์เป็นหลักเพื่อสร้างความมั่นใจและความปลอดภัยให้กับผู้สอนและผู้เรียนได้มากกว่าการสอนแบบในที่ตั้ง (On site) ดังนั้นจึงเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับผู้สอนที่ต้องออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ธรรมชาติรายวิชา ลักษณะผู้เรียน เนื้อหาและทักษะสำคัญ โดยผู้สอนในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงและปรับเปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ รอบตัวอย่างรวดเร็วเช่นนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องปรับเปลี่ยนมุมมองการดำเนินชีวิตและการทำงานให้ทันและเข้ากับการเปลี่ยนแปลง นั่นคือ การมี Growth Mindset ที่เชื่อว่าสามารถพัฒนา เปลี่ยนแปลง และเรียนรู้โดยฝึกฝน มุ่งมั่น และพยายามให้ดียิ่งขึ้นไปได้ตามที่เราต้องการ (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา, 2562) เพราะในยุคนี้แม้ผู้สอนที่ไม่ได้มีความสนใจหรือถนัดด้านการใช้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมากนักก็ต้องฝึกใช้และพัฒนาตนเองให้สามารถใช้อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ให้สามารถบรรลุเป้าหมายและพัฒนาผู้เรียนให้ได้มากที่สุด แต่หากยังมี Fixed Mindset อาจทำให้เกิดผลกระทบและความยากลำบากต่อการปรับตัวในสถานการณ์ที่ยังมีความผันผวนเป็นระยะ ๆ ได้มากกว่าผู้ที่มี Growth Mindset ดังนั้นบทบาทที่ท้าทายครูในยุคนี้ คือ การสอนและวิพากษ์ความรู้ในโลกแห่งแหล่งความรู้มหาศาล ครูยุคนี้จึงต้องเป็นทั้งผู้ให้ความรู้ ให้เครื่องมือในการแสวงหาความรู้และจุดไฟในการเรียนรู้เป็นสำคัญ (สุทธิพงศ์ หกสุวรรณ, 2561)

ผู้สอนที่มี Growth Mindset ย่อมเป็นผู้สอนที่มีความแอคทีฟ (Active Instructor) ซึ่งความแอคทีฟของผู้สอนสามารถส่งผ่านไปยังผู้เรียนให้เป็น Active Learners ได้โดยไม่ยาก ปรากฏการณ์นี้เป็นนิมิตที่ดีเพื่อคลี่คลายและบรรเทาสภาวะเหนื่อยล้าและเหนื่อยหน่ายในการเรียนในช่วงเรียนออนไลน์ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ความเหนื่อยหน่ายในการเรียนนี้เป็นสภาวะที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ตลอดช่วงที่ต้องเรียนออนไลน์ที่ครอบคลุมระยะเวลาค่อนข้างยาวนาน โดยลักษณะการเรียน ปริมาณภาระงาน และความสามารถในการบริหารจัดการควบคุมตนเองเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อความเหนื่อยหน่ายในการเรียน ทั้งนี้มีข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนกลุ่ม Gen Z สะท้อนภาวะเหนื่อยหน่ายจากการเรียนมากที่สุด ตามมาด้วยผู้เรียนกลุ่ม Gen Y ซึ่งทั้งสองกลุ่มนี้จัดเป็นกลุ่มผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา และความเหนื่อยหน่ายนี้ส่งผลกระทบให้เกิดภาวะเครียด

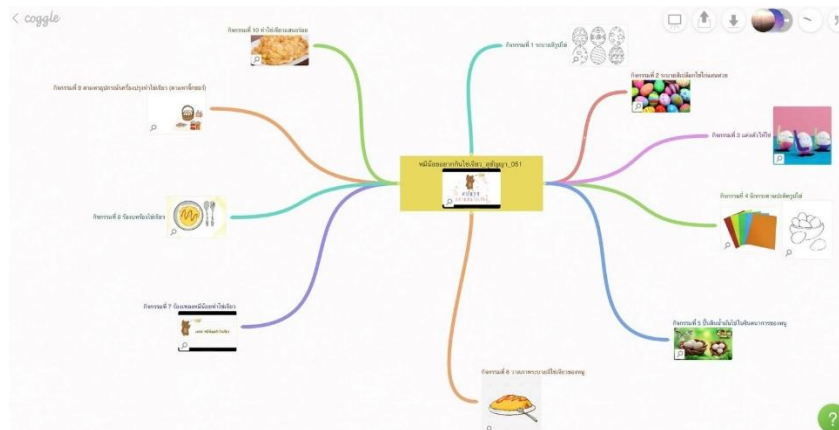
ภาวะซึมเศร้า และภาวะสุขภาพอื่น ๆ ตามมาซึ่งถือเป็นผลกระทบต่อเนื่อง (ชัยพร พงษ์พิสันต์รัตน์, 2564) ด้วยเหตุนี้ผู้สอนที่สามารถปรับ Mindset ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพในการสร้างบรรยากาศที่ดี ผ่อนคลายในการเรียนรู้ การสร้างแรงจูงใจ และการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง การพัฒนาตนเองในลักษณะนี้จึงเป็นแนวทางรอดของการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ที่ผู้สอนที่มี Growth Mindset ตระหนักถึงและสามารถวางแผนออกแบบกิจกรรมและการใช้สื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อประเภทเครื่องมือการสอนออนไลน์เพื่อช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ผู้เรียนในยุคนี้กำลังเผชิญอยู่ได้

เนื้อหา

เครื่องมือการสอนแบบออนไลน์ในยุคโควิด-19 มีมากมายและหลากหลายประโยชน์ในการนำไปใช้ ผู้เขียนในฐานะผู้สอนระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ได้ลองนำเครื่องมือการจัดการเรียนการสอนบางชนิดไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ให้ผู้เรียน เช่น Coggle, Padlet, Google Slides, Adobe Spark, Mentimeter, และ Kahoot โดยเครื่องมือดังกล่าวผู้สอนสามารถเรียนรู้การใช้งานแบบง่าย ๆ ได้ถึงแม้จะไม่ได้มีทักษะดิจิทัลมากนัก ทั้งนี้ผู้เขียนได้ปรับเปลี่ยน Mindset และลองใช้เครื่องมือการสอนออนไลน์ดังกล่าวแล้ว พบว่าผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ค่อนข้างมาก ทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนมีความสนุกสนานและช่วยกระตุ้นความอยากเรียนรู้ให้เกิดกับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงขอแบ่งปันประสบการณ์ของตนเองที่ได้นำเครื่องมือการสอนออนไลน์เพื่อช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกสนุก เกิดแรงจูงใจ มีความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติมากขึ้นมาฝากให้ผู้อ่านทุกท่านได้พิจารณาและลองนำไปปรับใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สอนระดับอุดมศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทเนื้อหาและเป้าหมายของรายวิชาที่แต่ละท่านสอนอยู่ได้ในทุกรายวิชา

เครื่องมือการสอนออนไลน์ที่ผู้เขียนใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความกระตือรือร้นและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนมากที่สุด 3 ชนิด ได้แก่ Coggle, Padlet และ Google Slides ซึ่งมีวิธีการใช้งานค่อนข้างง่าย ประหยัดค่าใช้จ่าย หากใช้แบบเวอร์ชันฟรี และที่สำคัญคือ ผู้เรียนมีความพึงพอใจ เพราะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเลือกการทำงานได้หลากหลายวิธีตามใจชอบ มีอิสระ ได้เห็นความก้าวหน้าของการทำงานของตนเอง รวมทั้งสามารถทำงานร่วมกันกับเพื่อนและผู้สอนในเวลาเดียวกันหรือช่วงเวลาที่แตกต่างกันได้ ผู้เขียนขอนำเสนอภาพรวมการใช้งานของเครื่องมือสอนออนไลน์ทั้ง 3 ประเภท ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

Coggle

ภาพที่ 1 ตัวอย่างงานวิเคราะห์กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แผนผังที่นิติตแต่งเอง
เป็นฐานโดยใช้ Coggle
(ที่มา: ดัดแปลงจาก <https://coggle.it>)

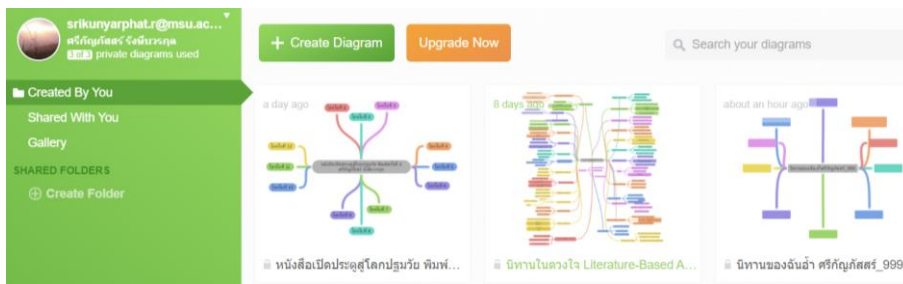
Coggle เป็นเครื่องมือการเรียนรู้หนึ่งที่มีความน่าสนใจและเหมาะสำหรับการนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนออนไลน์ทุกรายวิชา โดยสามารถเทียบเคียงหลักการของการทำ Mind Map ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ได้รับความนิยมมาช้านาน คุณสมบัติพื้นฐานของการใช้งาน Coggle คือ ช่วยรวบรวมข้อมูล จัดระบบข้อมูลนำเสนอ และทำงานร่วมกันเป็นทีมได้ ทั้งนี้สามารถประยุกต์ใช้ได้ตามความต้องการ

ภาพที่ 2 ลำดับขั้นตอนการเข้าใช้งาน Coggle อย่างง่าย
(ที่มา: ดัดแปลงจาก <https://coggle.it>)

การใช้โปรแกรม Coggle มีขั้นตอนง่าย ๆ 5 ขั้นตอน ดังนี้ (<https://coggle.it>)

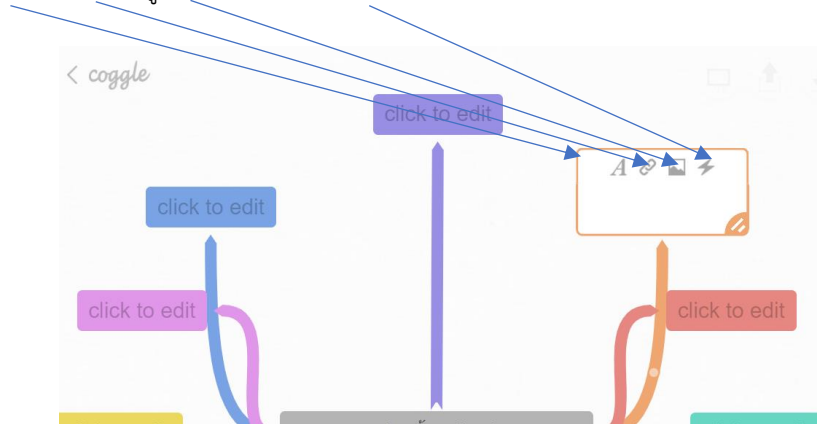
1. เข้าเว็บไซต์ <https://coggle.it> โดยเลือกช่องทางการ log in ผ่าน Google, Microsoft หรือ Apple ที่ผู้ใช้มีบัญชีการใช้งาน
2. เข้าสู่หน้าการเริ่มต้นใช้งาน กด + Create Diagram
3. คลิกพื้นที่ตรงกลางที่ปรากฏเพื่อพิมพ์ข้อความที่เป็นหัวข้อหรือประเด็นหลัก และกำหนดคำสั่งที่ผู้ต้องการโดยคลิกขวาเมาส์เพื่อดูเมนู ถ้าเป็นการเข้าใช้งานแบบฟรีจะมีการจำกัดการใช้งานรายการต่าง ๆ หากต้องการเปลี่ยนตำแหน่งกล่องข้อความสามารถคลิกที่กล่องข้อความที่ต้องการเปลี่ยนตำแหน่งนั้น ๆ ค้างไว้แล้วลากไปยังพื้นที่ตำแหน่งต่าง ๆ ที่ต้องการได้
4. เลือกเมนูนำเสนอ (Present) แชร์ (Share) หรือ ดาวน์โหลด (Download) งานที่ทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยเลือกจากแถบเมนูด้านบนขวา ทั้งนี้หากต้องการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น ผู้ใช้สามารถกดเครื่องหมาย + ตรงแถบเมนูบนขวาเพื่อเพิ่มบุคคลที่ต้องการทำงานร่วมได้โดยใส่อีเมล (E-mail) ของบุคคลนั้น
5. กด Coggle เมนูบนซ้ายหากต้องการกลับมายังหน้าเมนูหลักหลังจากการใช้งานเสร็จสิ้นแล้ว ผู้ใช้จะเห็นงานทุกชิ้นปรากฏรวมกันที่หน้าหลักนี้ ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ตัวอย่างหน้าเมนูหลักของ Coggle
(ที่มา: <https://coggle.it>)

ข้อมูลแบบใดสามารถนำมาใส่ใน Coggle ได้บ้าง?

1. ข้อความ 2. ลิงก์ 3. รูปภาพ และ 4. ไอคอน

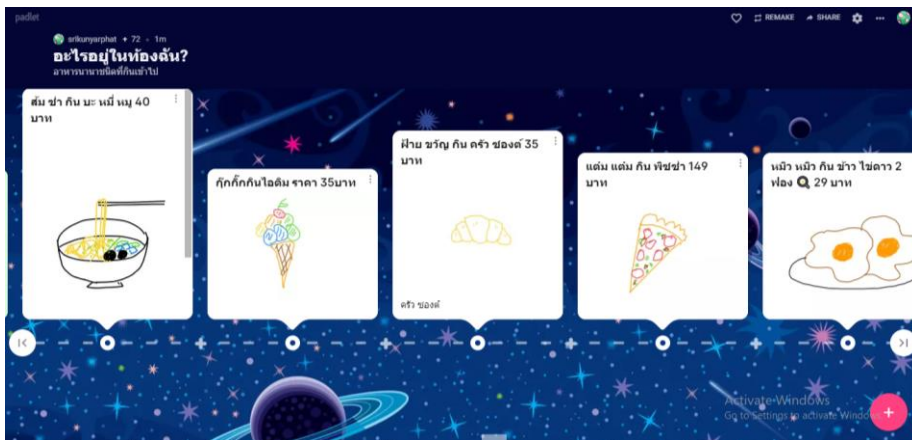

ภาพที่ 4 ลักษณะข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ใน Coggle

Padlet

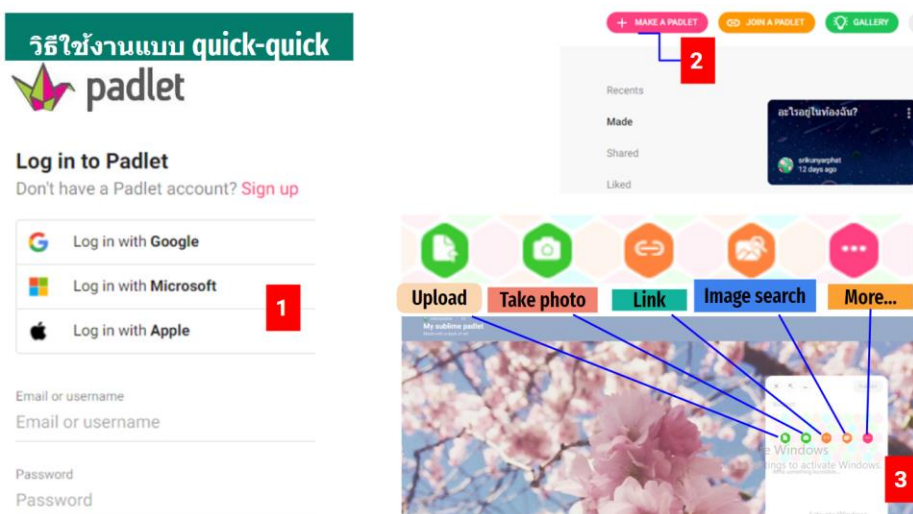

ภาพที่ 5 ตัวอย่างงานอะไรอยู่ในท้องฉัน? โดยใช้ Padlet หาภาพจากอินเทอร์เน็ต

ภาพที่ 6 ตัวอย่างงานอะไรอยู่ในท้องฉัน? โดยใช้ Padlet วาดภาพอาหาร

Padlet เป็นเครื่องมือใช้สอนออนไลน์ที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์และการได้ลงมือทำของผู้เรียน โดยสามารถผลิตผลงานได้หลายรูปแบบ เช่น การอัปโหลดภาพ ถ่ายภาพ ลิงก์ ภาพที่ค้นหาทางอินเทอร์เน็ต การวาดภาพเอง เป็นต้น ผู้สอนสามารถกำหนดโจทย์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่สอน จากภาพที่ 5 และ 6 เป็นตัวอย่างงานในรายวิชานิทานและวรรณกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยที่ผู้สอนได้ให้ธีมนิทานเกี่ยวกับอาหาร จากนั้นให้ผู้เรียนเลือกภาพอาหารที่ชอบหรืออาหารที่เพิ่งได้รับประทานไปล่าสุดจากอินเทอร์เน็ต และวาดภาพตามลำดับ โดยผู้เรียนทุกคนเข้าไปทำงานของตนเองได้เมื่อได้รับลิงก์การทำงาน

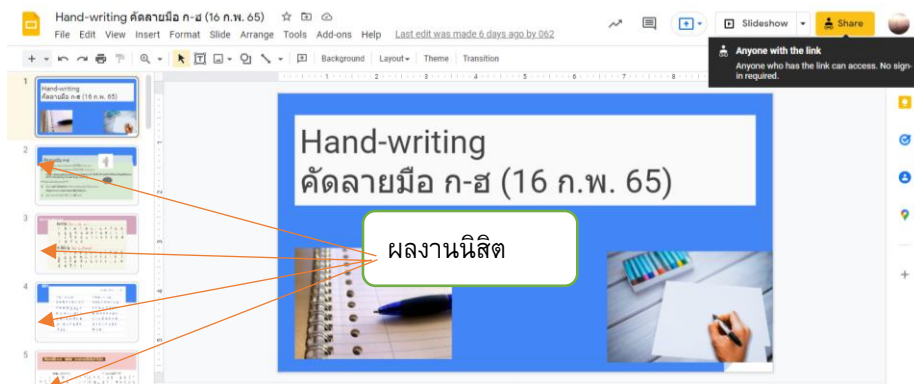

ภาพที่ 7 ลำดับขั้นตอนการเข้าใช้งาน Padlet อย่างง่าย
(ที่มา: ดัดแปลงจาก <https://padlet.com/auth/login>)

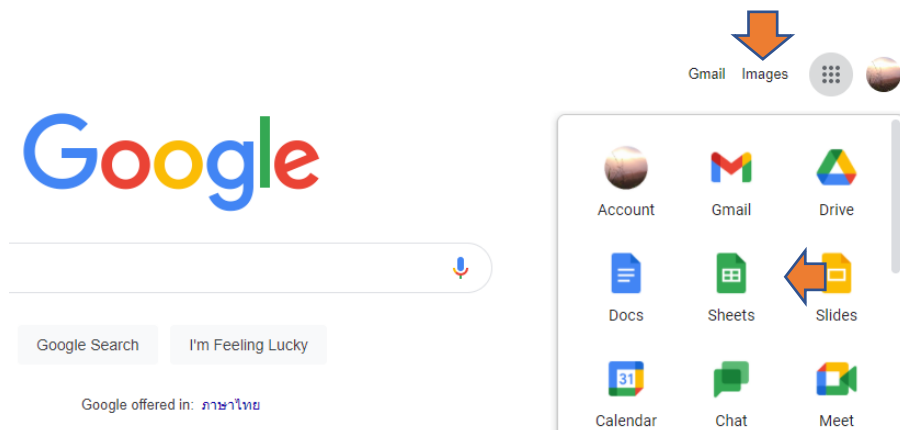
การใช้โปรแกรม Padlet มีขั้นตอน 3 ขั้นตอน ดังนี้ (<https://padlet.com/dashboard>)

1. เข้าเว็บไซต์ <https://padlet.com/auth/login> โดยเลือกช่องทางการ log in ผ่าน Google, Microsoft หรือ Apple ที่ผู้ใช้มีบัญชีการใช้งาน
 2. เลือกกดเมนู +Make a padlet ตามหมายเลข 2 จากภาพ 7
 3. เลือกทำงานผ่านเมนูต่าง ๆ ตามที่ต้องการ
- สำหรับผู้สอนหากต้องการแชร์ลิงก์การทำงานให้ผู้เรียน ให้กดปุ่ม Share ซึ่งอยู่มุมบนขวา

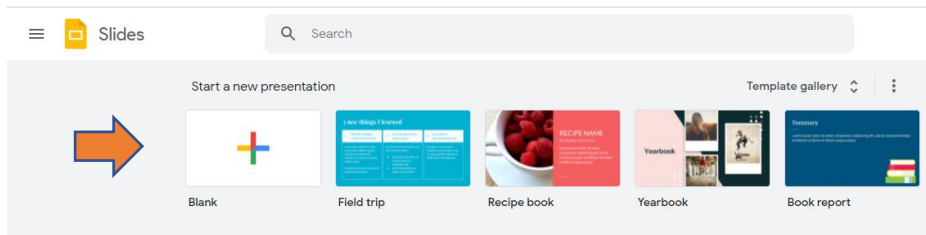
Google Slides

ภาพที่ 8 ตัวอย่างงานการคัดลายมือ ก-ฮ ของนิสิตในการทำงานผ่าน Google Slides

ภาพที่ 9 ตัวอย่างการเข้าใช้งาน Google Slides อย่างง่าย ขั้นที่ 1
(ที่มา: <http://google.com>)

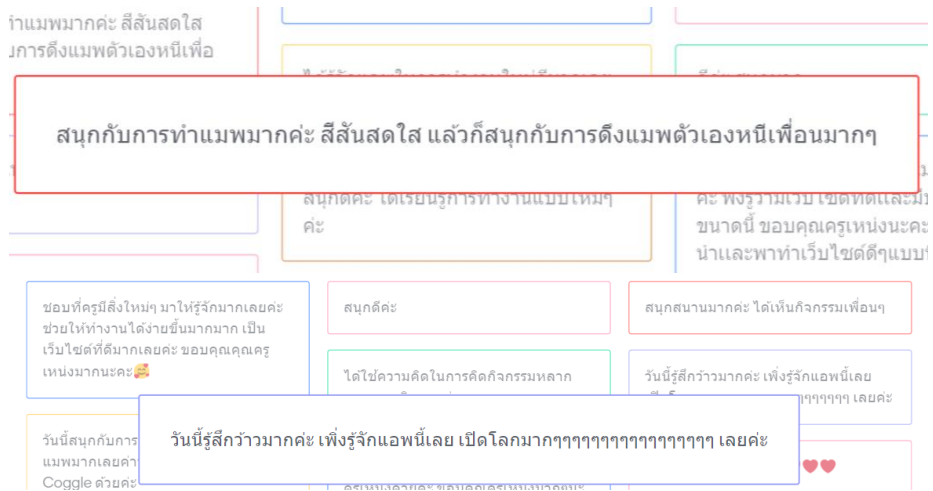

ภาพที่ 10 ตัวอย่างการเข้าใช้งาน Google Slides อย่างง่าย ขั้นที่ 2
(ที่มา: <http://google.com>)

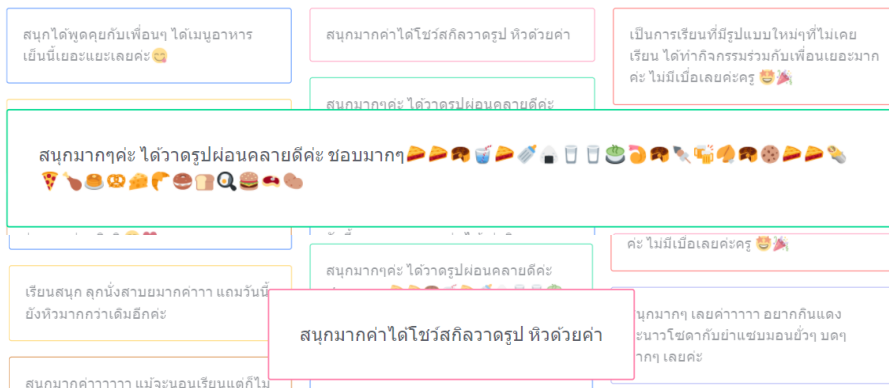
จากภาพที่ 9 และ 10 การเข้าใช้งาน Google Slides อย่างง่ายเพียง 2 ขั้นตอน เริ่มจากเข้าใช้งาน Google ต่อไปให้กด Google apps ไอคอนเมนูใช้งานโปรแกรมต่าง ๆ แล้วเลือก Slides จากนั้นกดแผ่นงานเปล่าที่เป็นเครื่องหมาย + และสร้างงานที่ต้องการ อย่างไรก็ตามผู้สอนสามารถเลือกแบบงานที่มีให้เลือกใช้ได้เช่นกัน หากผู้สอนต้องการแชร์หน้าไฟล์งาน Slides เพื่อให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในงาน ผู้สอนกดปุ่ม Share ซึ่งอยู่มุมบนขวา (ตามภาพ 8) แล้วส่งลิงก์ไปให้ผู้เรียนได้ทันที จากนั้นผู้เรียนหรือผู้ที่มิลิงก์จะสามารถเข้ามาทำงานในไฟล์เดียวกันกับผู้สอนได้ ทั้งนี้ Google Slides สามารถทำงานได้หลายรูปแบบ แต่ในบทความนี้ ผู้เขียนขอเสนอในมุมการทำงานที่เน้นการมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์อย่างง่ายเพื่อให้มองเห็น ภาพการนำไปใช้ที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกสนุก และมีแรงจูงใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามแม้ Google Slides เป็นโปรแกรมที่ผู้เรียนส่วนใหญ่อาจมีความคุ้นเคยมาก่อนแล้ว แต่มักจะเป็นลักษณะของการทำงานเดี่ยวของตนเองมากกว่าการทำงานร่วมกันกับเพื่อน ๆ ด้วยเหตุนี้การประยุกต์ใช้เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ในการสอนออนไลน์ เช่น การจับคู่ทำงานร่วมกัน การทำงานกลุ่มย่อย หรือการโพสต์งานเดี่ยวใน Google Slides จะช่วยตอบสนองความต้องการผู้เรียนด้านการมีปฏิสัมพันธ์และช่วยเพิ่มรูปแบบการเรียนรู้ช่วงการเรียนแบบออนไลน์ได้มากยิ่งขึ้นด้วย

Feedback ของผู้เรียน

	สนุกมากค่ะ ได้เรียนรู้การใช้งาน coggle เป็นอะไรใหม่ๆ ที่เรียนรู้ได้ไม่ยากเกินไป แต่เป็นประโยชน์ได้มากๆ เลยค่ะ	รันนี่ได้ลองใช้โปรแกรมใหม่ๆ จากครูแห่ง ชอบมากๆ สะดวกในการทำงาน เลิฟฟฟฟฟ
สนุกมากเลยค่าาา ได้ลองอะไรใหม่ๆ		
สนุกมากค่ะ ได้เรียนรู้การใช้งาน coggle เป็นอะไรใหม่ๆ ที่เรียนรู้ได้ไม่ยากเกินไป แต่เป็นประโยชน์ได้มากๆ เลยค่ะ		
เดฟงเพลงเพราะๆ สุดมอดมากค่าา	สดเสีทุกครั้งที่เราเรียนเลยคะ ทำให้นรียากศการเรียนน่าเรียนมากๆ ค่ะ	

ภาพที่ 11 ตัวอย่างการสะท้อนความคิดและความรู้สึกของผู้เรียนหลังจากใช้ Coggle

ภาพที่ 12 ตัวอย่างการสะท้อนความคิดและความรู้สึกของผู้เรียนภายหลังจากใช้ Padlet

ภาพที่ 11 และ 12 สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีในการเรียน เนื่องจากได้รับความสนุกสนานและได้รับประโยชน์จากการเรียน ผู้เรียนมีความสนใจและตื่นตัวกับการได้เรียนรู้ผ่านการใช้เครื่องมือใหม่ ๆ นอกจากนี้การได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนผ่านการทำงานโดยใช้เครื่องมือการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้นำเสนอ ช่วยเพิ่มบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้นผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและมีบทบาทสำคัญในการลงมือปฏิบัติตลอดช่วงการเรียนรู้ออนไลน์ ดังนั้นการเขียนความรู้สึกภายหลังจากการเรียนรู้หลังจากที่ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้เครื่องมือเรียนรู้ทางออนไลน์แสดงให้เห็นว่า ผลการใช้เครื่องมือดังกล่าวมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

บทสรุป

การสอนออนไลน์ในยุคที่มีโรคระบาดเป็นสิ่งที่ท้าทายผู้สอนระดับอุดมศึกษาเป็นอย่างมาก ผู้สอนที่มี Growth Mindset ย่อมสามารถปรับตัวและทำหน้าที่สอนได้ในทุกสถานการณ์ การสอนออนไลน์สไตล์การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติระดับอุดมศึกษาโดยการประยุกต์ใช้เครื่องมือสอนออนไลน์เป็นแนวทางรอดหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์และยังเป็นแนวทางที่เอื้อประโยชน์ให้กับทั้งผู้สอนและผู้เรียนในทุกมิติการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากผู้สอนสามารถพิจารณาเลือกและสามารถใช้เครื่องมือการสอนที่เหมาะสมแล้ว ย่อมสามารถช่วยเพิ่มความกระตือรือร้น ช่วยกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น ช่วยสร้างความสนุกสนานให้ผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนเพิ่มขึ้น รวมทั้งช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ จากประสบการณ์การสอนออนไลน์โดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีต่างๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือสอนออนไลน์มาใช้ ได้สะท้อนให้เห็นว่าสามารถเพิ่มพลังการเรียนรู้และเพิ่มความสดชื่นตื่นตัวของสมองของผู้เรียนได้ และยิ่งไปกว่านั้นยังช่วยลดปัญหาและบรรเทาผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในช่วงการเรียนออนไลน์ได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการเรียนการสอนในลักษณะนี้นับได้ว่าเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่น่าสนใจและมีประโยชน์เป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนระดับอุดมศึกษาจะนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทการเรียนการสอนออนไลน์ของตนเอง

รายการอ้างอิง

- กระทรวงสาธารณสุข. (2563). *คู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19*. กรุงเทพฯ: สามเจริญพาณิชย์ (กรุงเทพ).
- ชัยพร พงษ์พิสันต์รัตน์. (2564). ความเหนื่อยหน่ายในการเรียน: สภาวะการณ์ที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 15(1), 7-16.
- ไทยโพสต์. (11 กุมภาพันธ์ 2564). *สกศ. ชี้เรียนออนไลน์ช่วงโควิดเป็นบทเรียนครู นักเรียน ผู้ปกครอง ต้องร่วมกันปรับตัวรับรูปแบบเรียนรู้แนวโน้มในระยะยาว*. สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2565, จาก <https://www.thaipost.net/main/detail/92747>
- พุดติกานต์ นิยมรัตน์, จุฑาทิพย์ อาจไพรินทร์, ปุณยศรี วัชรภาพ และชบาไพร รักสถาน. (2564). การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19. *วารสารวิชาการสังคมมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*, 11(2), 1-16.
- วิทยา วาโย, อภิรติ เจริญกุล, ฉัตรสุดา กานกายนต์ และจรรยา คนใหญ่. (2563). การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส COVID-19: แนวคิดและการประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอน. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9*, 14(34), 285-298.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2562). การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างกระบวนการทางความคิดเพื่อการเติบโต. *ศึกษา วารสารศึกษาศาสตร์*, 6(1), 52-60.
- สุทธิพงศ์ หกสุวรรณ. (2561). เทคโนโลยีการเรียนการสอนในยุคสารสนเทศกับการออกแบบระบบการเรียนการสอน. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา*, 1(1), 1-5.
- สุพิชญ์ แก้วไพฑูริ และปชาบดี แยมสุนทร. (2564). กระบวนการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในช่วงวิกฤติ Covid-19 ของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาใน จังหวัดจันทบุรี. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 8(3), 175-186.

- สุวิมล มธุรส. (2564). การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค NEW NORMAL COVID-19. *วารสาร
รัฐวิทย์*, 15(40), 33-42.
- Coggle. สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2564, จาก <https://coggle.it>
- Google Slides. สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2564, จาก <http://google.com>
- Padlet. สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2564, จาก <https://padlet.com/auth/login>
- Thomas, D. (2020). Thailand University Students' E-Learning Behavior during the
Global Pandemic. *Human Behavior, Development and Society*, 21(4), 57-65.